

GROTE KERK ZWOLLE

INGREPEN t.b.v. DAGELIJKS GEBRUIK

02 juni 2017

van hoogevest architecten

**de
grote
kerk**
VERBODT | VERBODT | VERBODT

INHOUDSOPGAVE

1. TOEKOMSTVISIE GROTE KERK
2. GEZICHT NAAR DE STAD
3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK
 - a. LICHTPLAN
4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK
 - a. SANITAIR
 - b. BERGING/VERGADERRUIMTE
5. MAATREGELEN T.B.V. BASALE BRANDVEILIGHEID
6. BIJLAGEN

1. TOEKOMSTVISIE GROTE KERK

De grote Kerk van Zwolle is als middeleeuwse stadskerk eeuwenlang het letterlijke middelpunt van het sociale leven van Zwolle geweest. Hier kwam men samen, ontmoette men elkaar, werd gesproken, gehandeld en begraven. De Grote Kerk was het overdekte plein voor de Zwollenaren, het icoon van de Hanzestad.

De Grote Kerk heeft zich in de afgelopen eeuw meer en meer geïsoleerd van het stadsleven. Wat ooit centrum van de samenleving was, is nu een obstakel aan het plein geworden. Een metaforische steen in de stad.

De Stichting Grote Kerk Zwolle heeft zich als doel gesteld om de Grote Kerk haar centrale positie in Zwolle terug te geven. Daarom heeft de stichting het Projectplan opgesteld: De visie op het toekomstig gebruik. Hierin zijn de kansen en zwaktes van dit kolossale monument in kaart gebracht. Vervolgens is er een ondernemingsplan gemaakt dat in 2016 van start is gegaan.

Aan de hand van dit Projectplan heeft Van Hoogevest Architecten de Toekomstvisie Grote Kerk Zwolle ontwikkeld. In deze visie definieert Van Hoogevest Architecten waarden en kwaliteiten, onderzoekt structuren en kansen, schept orde en stelt tenslotte een reeks ingrepen voor die heden en verleden verbinden met de toekomst.

Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg

1. TOEKOMSTVISIE GROTE KERK

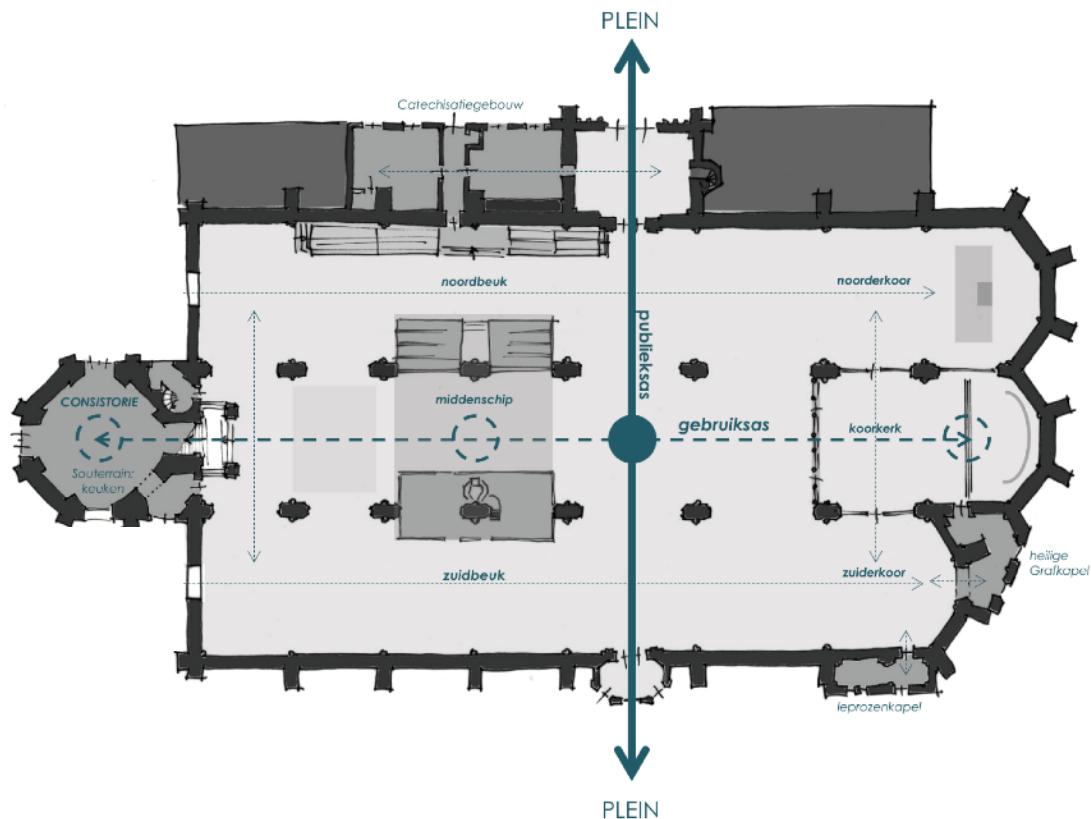
1. De eerste uitdaging van de Grote Kerk is dat zij zeer moeizaam een fysieke verbinding met de stad aangaat. Het gebouw is volledig introvert, heeft haar eigen richting in de stad en vormt een obstakel tussen twee pleinen. Om van deze stolp weer een plein te maken moet een fysieke verbinding, dwars door de kerk heen, gerealiseerd worden. Door het noord- en zuidportaal te openen en visueel aan elkaar te verbinden ontstaat een straat door de kerk.

2. De tweede uitdaging van de Grote Kerk is de onleesbaarheid van het interieur. De kerk heeft een rijke, zichtbare geschiedenis, uitgedrukt in hout en steen. De tijd heeft ons een prachtig ensemble van ruimtes en objecten nagelaten. Orgel, preekstoel en koorhek vormen hoogtepunten in het interieur.

Toch is het huidige interieur een onleesbaar geheel van tijds- en gebruikslagen. De hoofdstructuur van de kerk is onleesbaar, het merendeel van het vloeroppervlak bedekt en de hoogtepunten zijn verzwolgen. De ruimtelijke kwaliteit van de kerk en de belevingswaarde van het interieur behoeft een sterke verbetering. De belangrijkste opgave is dus orde te scheppen. Door een sterke reductie van meubilair krijgt de kerk haar ruimtelijkheid terug en ontstaat plek voor hedendaags gebruik: De kerk als stadsplein.

3. De derde uitdaging van de Grote Kerk is het ontbreken van de faciliteiten voor hedendaags gebruik. Voldoende sanitair en bergruimte en een professionele keuken zijn onmisbaar. Een optimale inpassing van deze voorzieningen is mogelijk aan weerszijden van de consistorie.

4. Een grote kans voor de Grote Kerk ligt in het in het ontsluiten van het kaplandschap. Boven de gewelven

ligt een schat aan ruimte verborgen die grote kansen biedt in het gebruik als expositieruimte. Het Grote Kerkgewelf is relatief eenvoudig te ontsluiten door het toevoegen van een lift in en een paviljoen op het consistoriegebouw. De wonderlijke bouwhistorie van de consistorie geeft aanleiding tot dergelijke ingrepen.

Met het aanpassen en transformeren van de Grote Kerk staan we in een traditie van voortdurende aanpassingen in de geschiedenis van dit monument. De kerk was in iedere eeuw actueel en heeft daarom de tijd overleefd. De huidige transformatie zal de kerk daarom plaatsen in deze tijd en

behouden en bestendigen voor de huidige en komende generaties.

De Toekomstvisie is de basis voor de Ontwerpvisie Grote Kerk. In de ontwerpvisie wordt de het nieuwe gebruik van de kerk geformuleerd en deelgebieden van de Toekomstvisie t.b.v. het nieuwe gebruik uitgewerkt. De Ontwerpvisie is een samenwerking van Stichting Grote Kerk Zwolle (propositie), Van Hoogevest Architecten (bouwkundig en architectonisch ontwerp) en Kossmann, de Jong (visie inrichting en gebruik).

2. GEZICHT NAAR DE STAD
 - a. NOORDENTREE
 - b. ZUIDENTREE
3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK
 - a. LICHTPLAN
 - b. GELUIDSPAN
4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK
 - a. SANITAIR
 - b. BERGING/VERGADERRUIMTE

2. GEZICHT NAAR DE STAD - BESTAANDE SITUATIE

De entrees van de Grote Kerk communiceren nu niet met de voorbijgangers.

De zuidgevel is aan het zicht onttrokken. Het portaal is niet ontworpen als entree.

De Grote Kerk communiceert moeizaam met de stad. Om de Grote Kerk aan de publieke ruimte te verbinden zijn aanpassingen van de toegangen aan de noord- en zuidzijde noodzakelijk. Het noordportaal is een beeldbepalend bouwwerk aan het plein. Toch is dit portaal gesloten en vormt een obstakel tussen de kerkruiimte en het plein. De ambitie is om de kerk te openen en de kwaliteit van de binnenruimte zichtbaar en toegankelijk te maken vanaf het plein. De toegangsdeuren van de kerk

worden vervangen door twee nieuwe, glazen toegangen die tocht- en klimaatproblematiek verhelpen en letterlijk de openheid van de kerk symboliseren.

Aan de zuidzijde gaat de kerk schuil achter grote bomen. Door de drie bomen rond het zuiderportaal te verwijderen wordt de kerk weer een wand aan het plein. Het zuidportaal, ooit als uitgang naar de begraafplaats ontworpen, wordt voorzien van een nieuwe, transparante toegang, verwant aan de

ingreep aan het noordportaal. De noord-zuidas van het gebouw is hierdoor geopend, toegankelijk en zichtbaar voor het brede publiek.

2. GEZICHT NAAR DE STAD - NOORD

2. GEZICHT NAAR DE STAD - ZUID

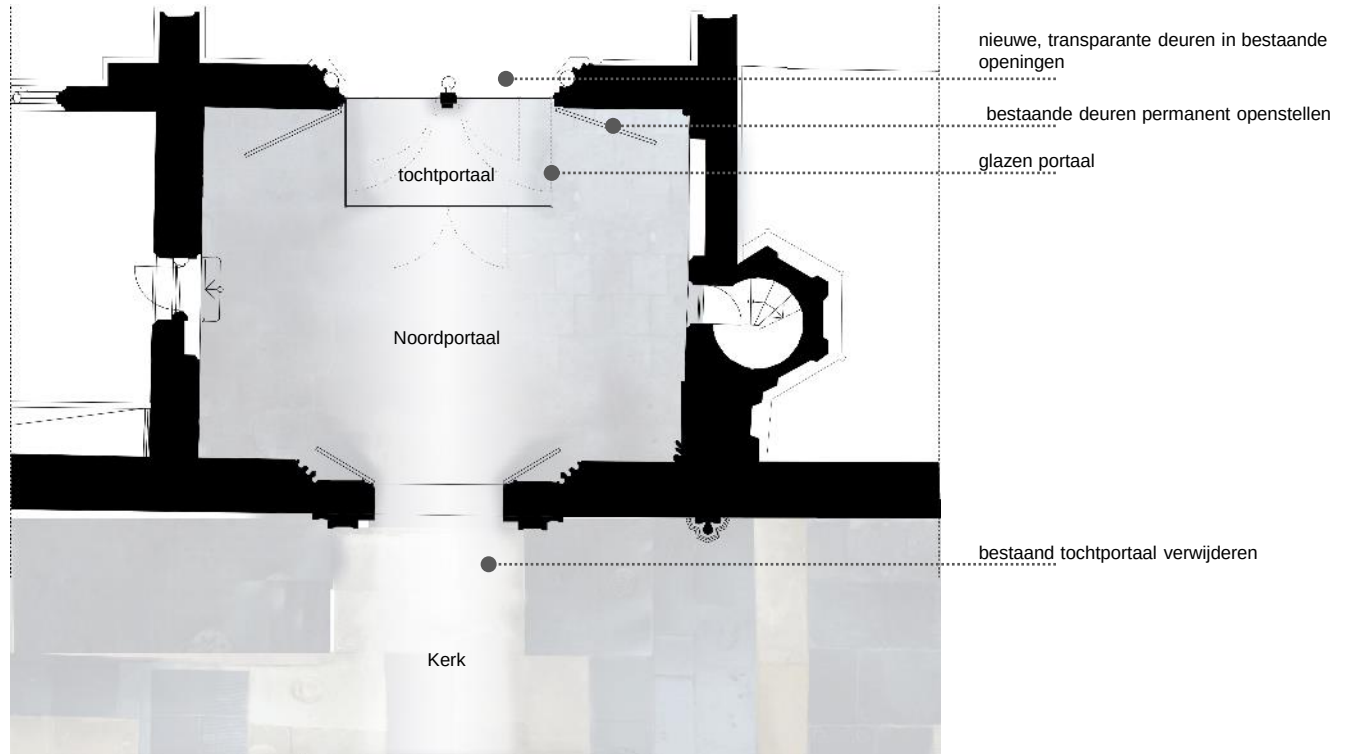
Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg/welstand

2. GEZICHT NAAR DE STAD - TOEGANG

Kernfuncties van de nieuwe toegangen zijn het visueel en fysiek openen van de Grote Kerk en het waarborgen van een goed binnenklimaat. De tochtportalen zijn in essentie als maximaal transparante elementen ontworpen. De grote toegangsdeuren bestaan uit glas in een staalstructuur. De deuren zijn opgedeeld in een maximaal te openen deur waarin een kleinere deur is opgenomen voor het dagelijks gebruik. De stalen structuur gaat in zijn lijnenspel de relatie aan met de detaillering en maatvoering van het monument, maar representeert qua vormgeving het hedendaags gebruik.

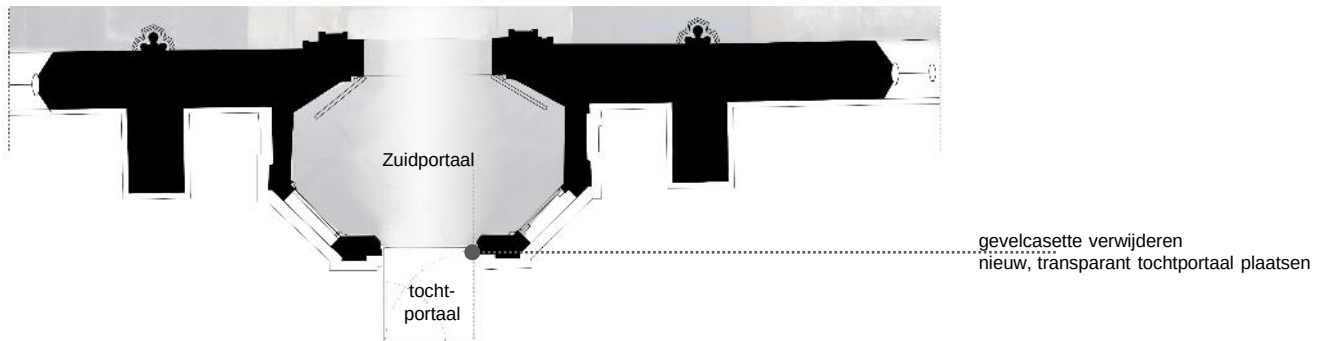

2. GEZICHT NAAR DE STAD – PLATTEGRONDEN (principetekening)

ENTREEPORTAAL NOORDZIJDE

ENTREEPORTAAL ZUIDZIJDE

2. GEZICHT NAAR DE STAD – PLATTEGRONDEN (principetekening)

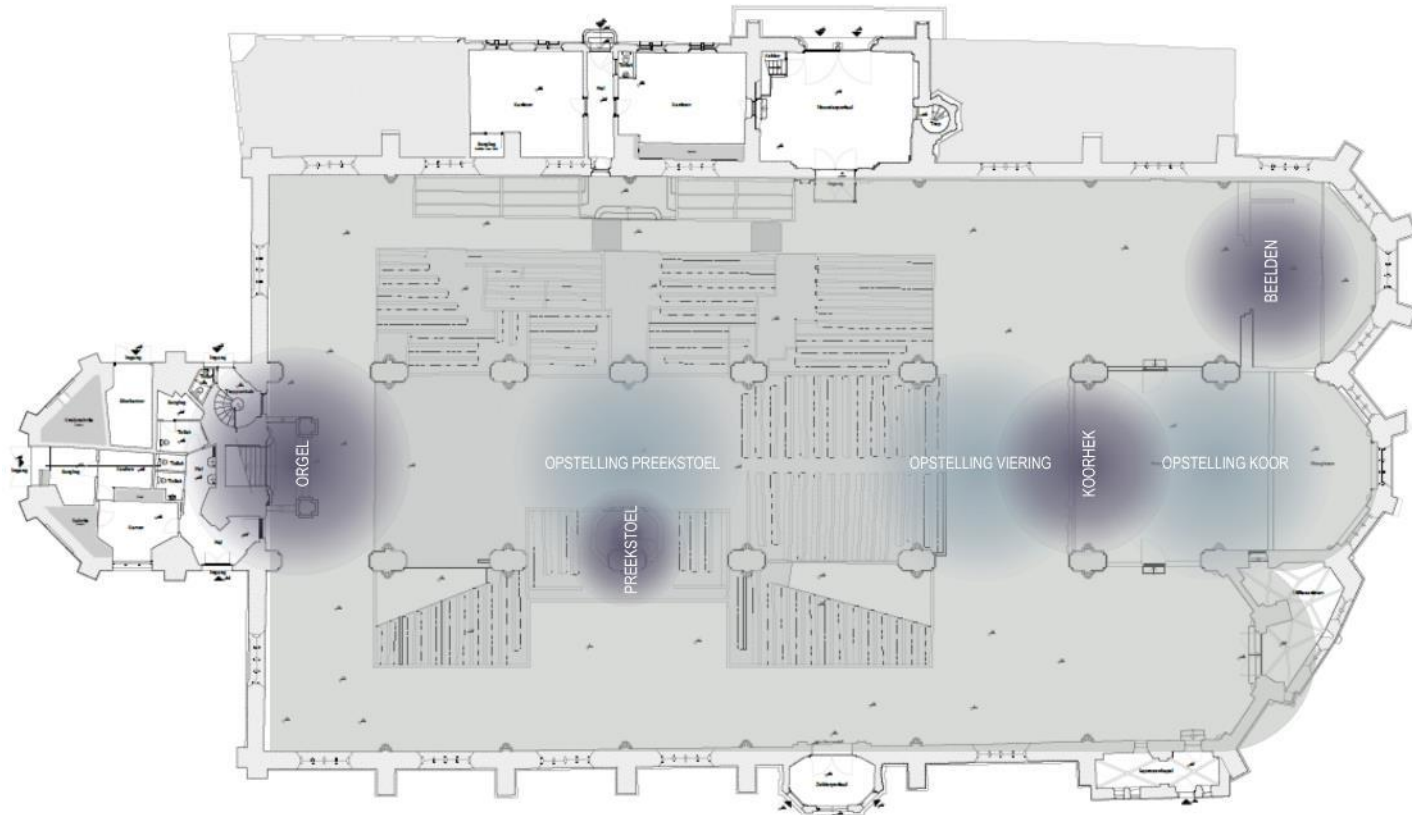
ENTREEPORTAAL NOORDZIJDE (interieurzijde)

ENTREEPORTAAL ZUIDZIJDE (exterieurzijde)

3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Lichttechniek

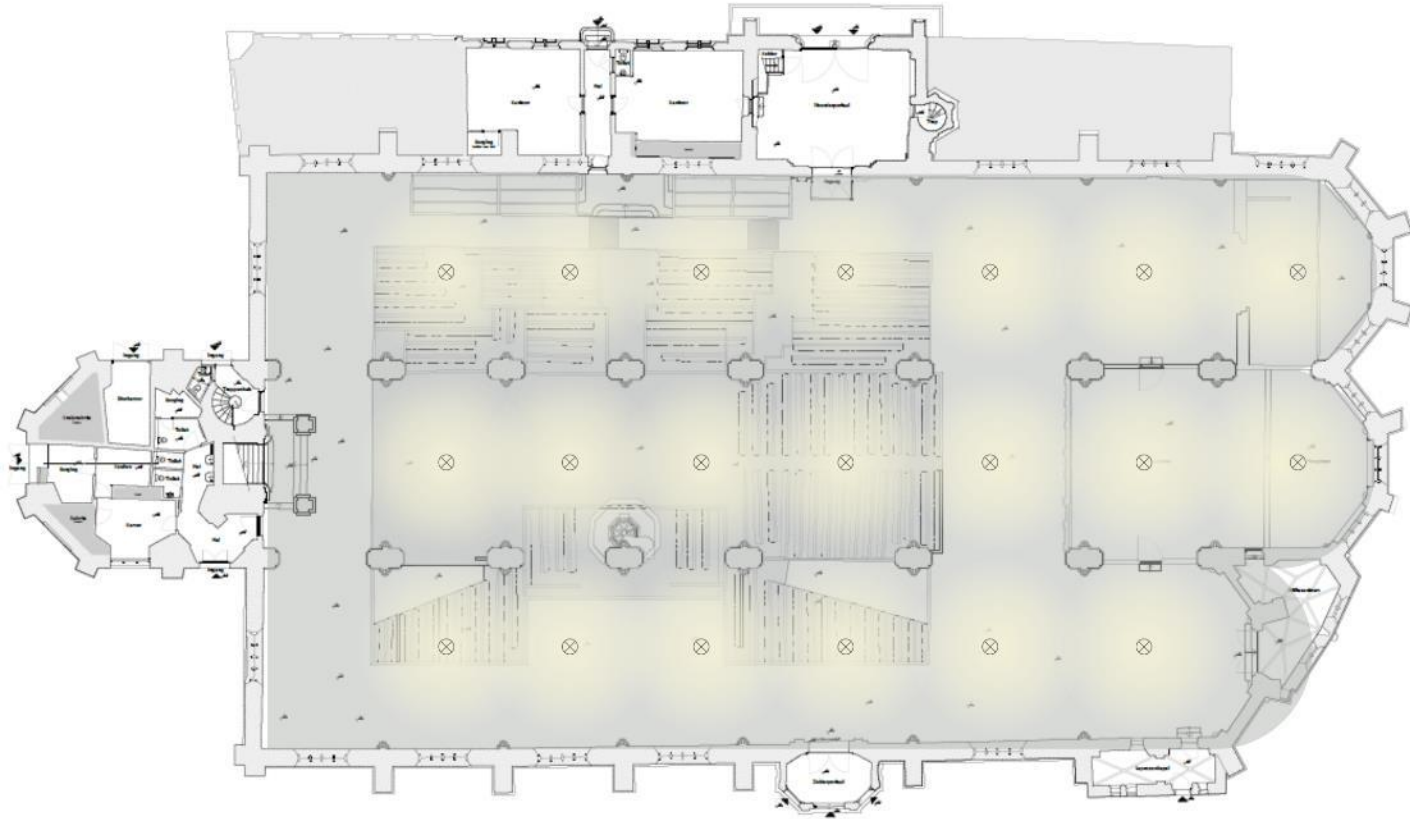
PLATTEGROND KERKZAAL
(plekken & objecten)

Toelichting

Het masterplan voor de verlichting wordt opgedeeld in twee fasen. In de eerste fase wordt de basisverlichting aangebracht. Met deze basisverlichting kan de gehele kerkzaal als ruimte worden uitgelicht. De basisverlichting wordt centraal bestuurd. Vanuit de besturing kunnen de specifieke plekken en objecten worden uitgelicht. Met deze basisverlichting kan bijvoorbeeld een concert- of podiumopstelling worden geaccentueerd.

3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Lichttechniek

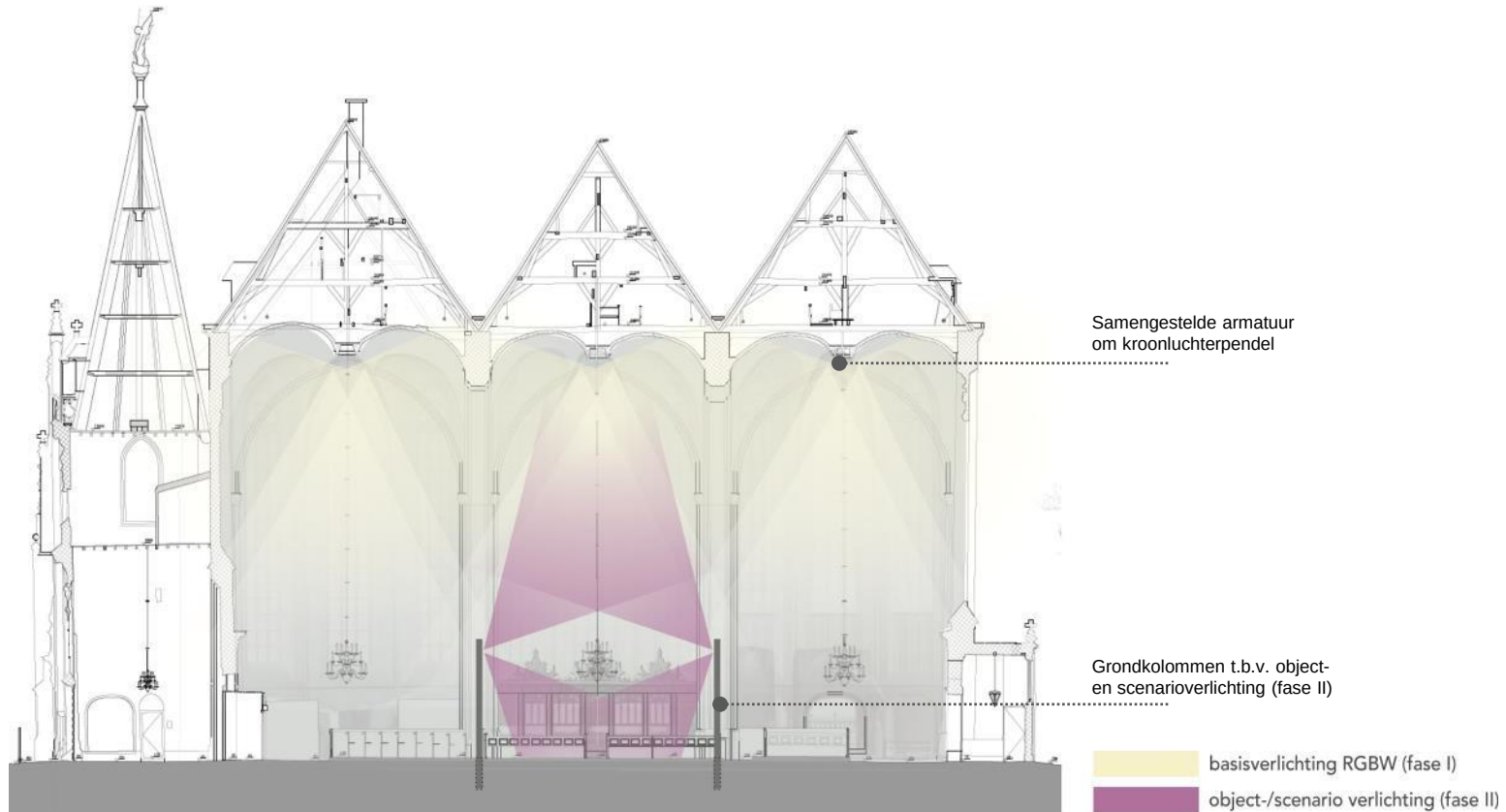
PLATTEGROND KERKZAAL
(armaturen)

Toelichting

De basisverlichting bestaat uit samengestelde armaturen die om de kroonluchterpendels worden bevestigd, onder de sluitsteen van het gewelf. De verlichting wordt centraal gestuurd door middel van verschillende groepen. Alle armaturen zijn dimbaar en kleurbaar (RGBW).

3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Lichttechniek

DWARSDOORSNEDE VERLICHTINGSPRINCIPE

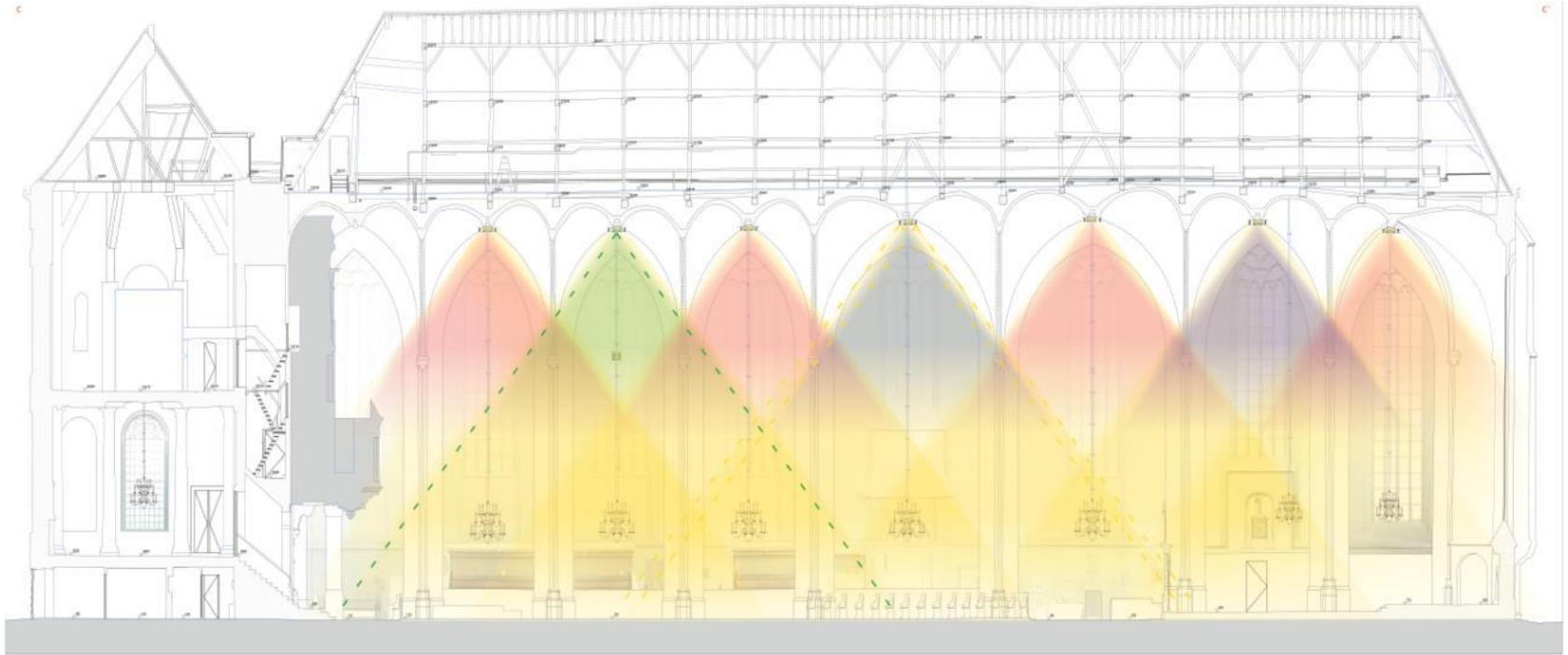
Toelichting

De armaturen worden hoog aan de kroonluchterpendels bevestigd. Op deze manier kunnen kolommen, wanden en vloer sterk worden verlicht. Door het toepassen van breed stralende armaturen wordt het gewelf eveneens zachtjes aangelicht.

De basisverlichting is zodanig ontworpen, dat een uitbreiding in fase 2 mogelijk is. In de tweede fase wordt verder invulling gegeven aan object- en scenarioverlichting.

3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Lichttechniek

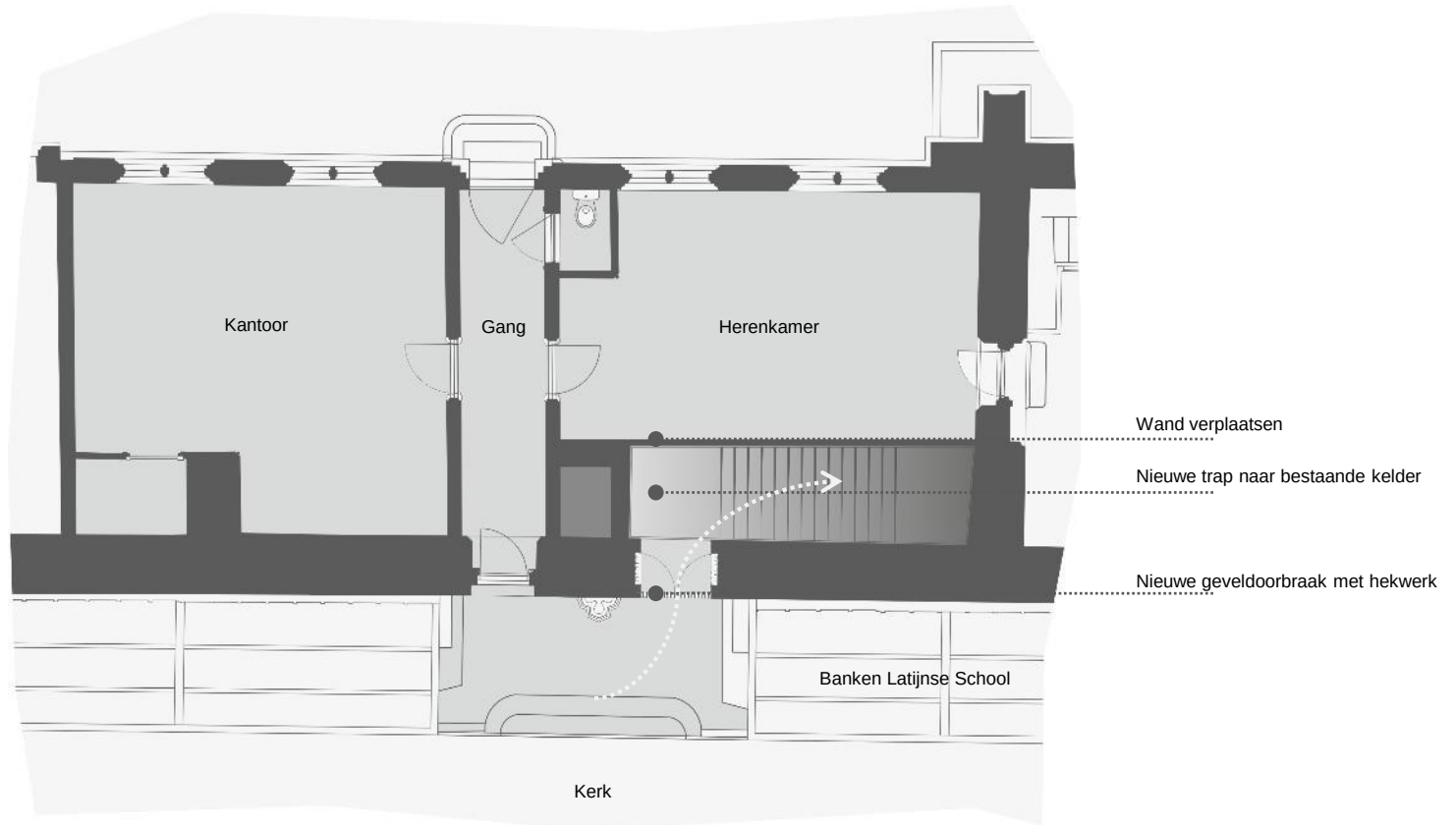
LANGSDOORSNEDE

Toelichting

De basisverlichting wordt toegepast met RGBW armaturen. Met dit type armaturen kan de gehele kerkzaal worden verlicht in het gehele RGBW kleurenspectrum. Omdat de armaturen hoog in de ruimte worden bevestigd, wordt een maximale uitstraling naar de omgeving bereikt.

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Sanitair

PLATTEGROND BEGANE GROND (fragment)

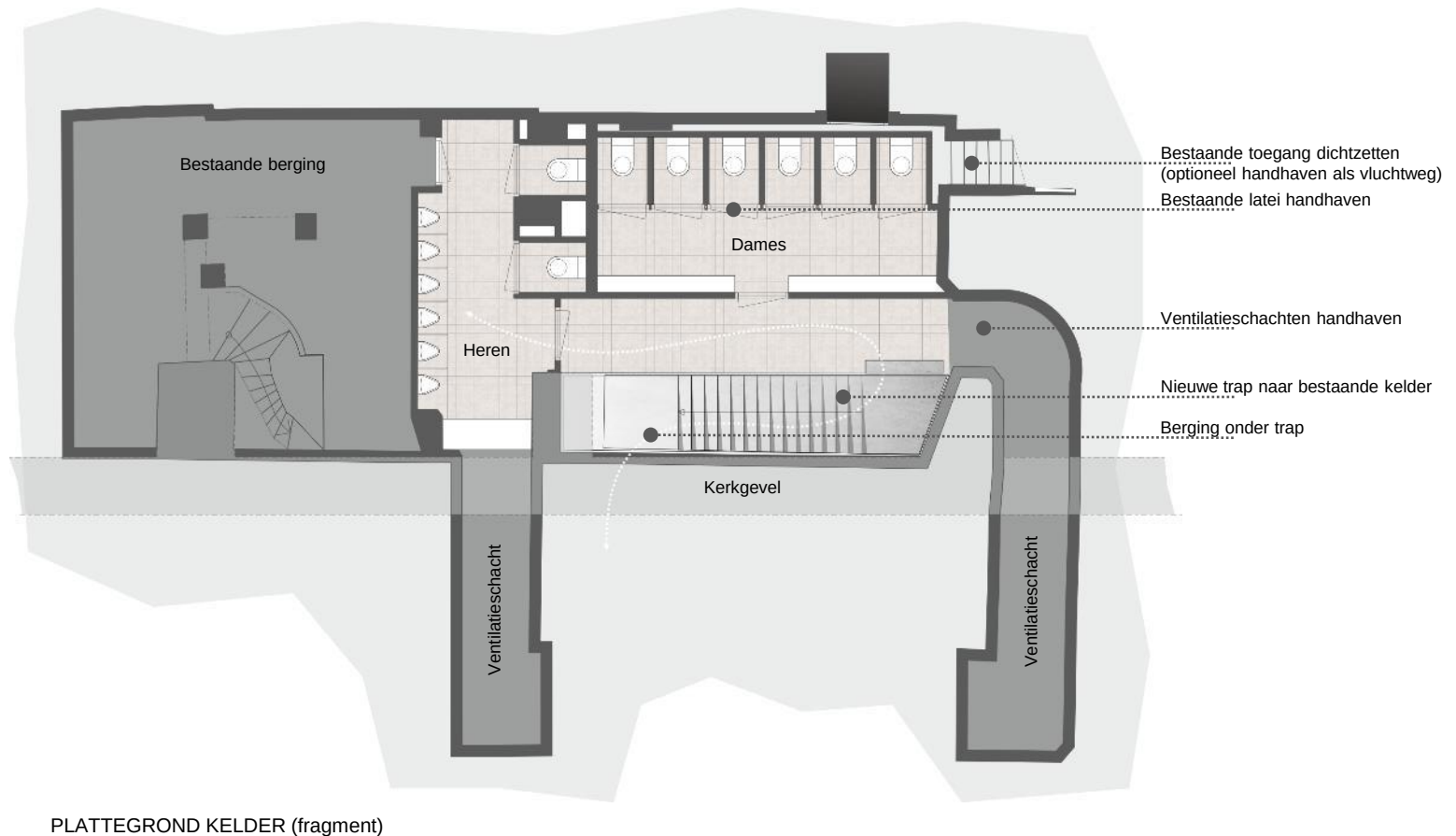
Toelichting

De nieuwe sanitair-kelder wordt ontsloten door middel van een nieuwe trap. De nieuwe trap wordt geplaatst in de bestaande ventilatieschacht, welke verbreed wordt tot 1300mm. De scheidingswand met de Herenkamer wordt daarom verplaatst.

Er wordt een nieuwe geveldoorbraak gemaakt tussen de banken Latijnse school. De geveldoorbraak wordt voorzien van een blauwstalen hekwerk.

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Sanitair

PLATTEGROND KELDER (fragment)

Toelichting

De bestaande verwarmingskelder wordt getransformeerd tot een nieuwe sanitair-kelder. De oude machines en ketels zijn reeds verwijderd, maar de kelder als bouwkundige machine wordt gehandhaafd. Bestaande lateien en de aanwezige ventilatieschacht krijgen daarom een betekenis in het ontwerp. Een nieuwe betonnen trap met bloktreden leidt naar het kelderniveau.

De constructie blijft zoveel mogelijk gehandhaafd. Er worden enkele kolom- en raveelconstructies aangebracht om de plattegrond zo efficiënt mogelijk te benutten. Er worden nieuwe wanden geplaatst ten behoeve van de sanitairruimtes.

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Sanitair

Opstelbaarheid oude bouwfragmenten

Oude kerkgevel in het zicht

Wand verplaatsen

Nieuwe doorbraak

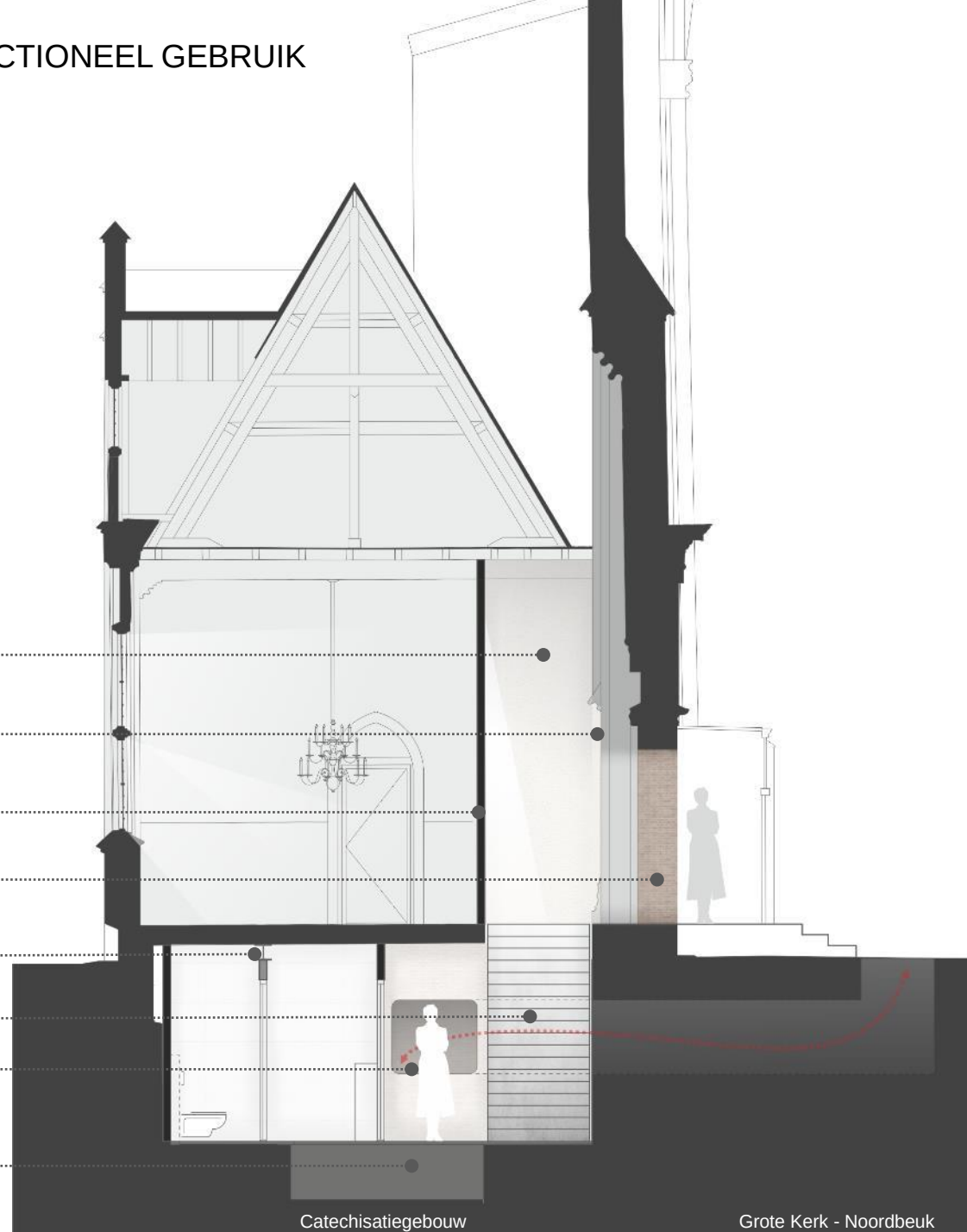
Bestaande latei handhaven

Nieuwe trap naar sanitairkelder

Ventilatieschacht handhaven

Vloerholten opvullen

DOORSNEDE KELDER (fragment)

Catechisatiegebouw

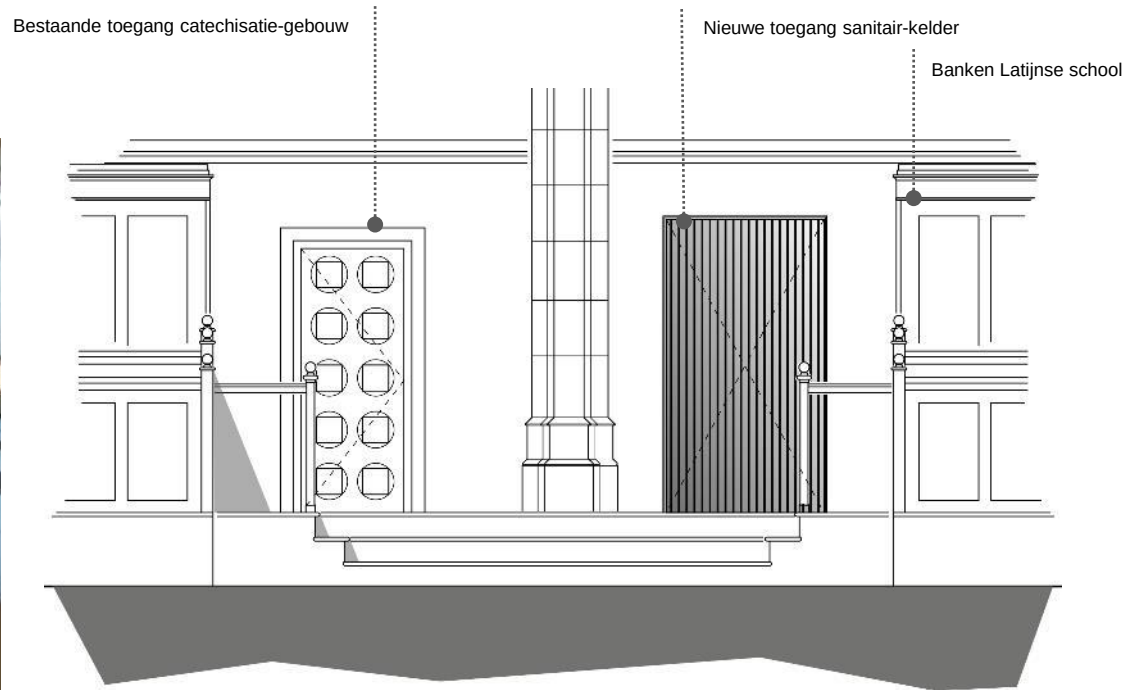
Grote Kerk - Noordbeuk

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Sanitair

BESTAANDE SITUATIE

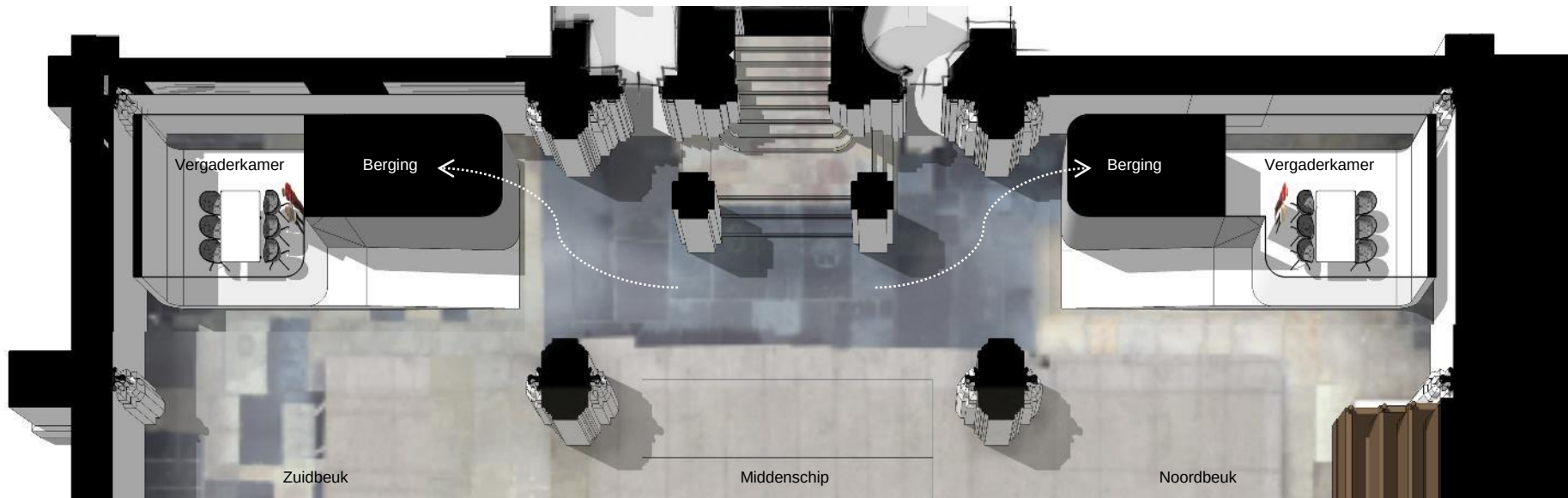
AANZICHT GEVELDOORBRAAK (fragment)

Toelichting

De nieuwe geveldoorbraak wordt voorzien van een blauwstalen hekwerk. Hiermee wordt een verwijzing gemaakt naar de open roostervloer waarmee de ventilatieschachten zijn afgedekt in de kerk. In geopende toestand is het hekwerk opgenomen in de dagkanten van de geveldoorbraak. Het aanzicht wordt dan bepaald door een fijn kader van ranke staalplaten.

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Berging/Vergaderruimte

PLATTEGROND BEGANE GROND (fragment)

Toelichting

De behoefte aan toevoeging van bergruimte aan de kerk en de wens om meer vergaderruimte te realiseren zijn gecombineerd in het ontwerp van de torenkasten.

Aan weerszijden van het orgel, op de plaats waar de kerk door het instorten van de toren verkort is, worden twee losse, zelfstandig ontworpen units geplaatst. Deze units zijn volledig reversibel en worden los op de zerkenvloer geplaatst. In hun vormgeving spelen ze in op de ruimtelijkheid van het gebouw en de rijke profilering en detaillering van de context. De vloeiende vorm verkleint de visuele impact van deze ingrepen.

Beide units zijn voorzien van een bergeenheid die gebruikt wordt voor het opslaan van stoelen, podiumdelen, verlichting, boeken etc. en een transparante vergaderkamer. Deze kamers bieden naast comfort en faciliteiten om te kunnen vergaderen een ongekend uitzicht over de langste zichtlijn van de Grote Kerk.

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Berging/Vergaderruimte

IMPRESSIE TORENKAST ZUIDBEUK

Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Berging/Vergaderruimte

IMPRESSIE TORENKAST ZUIDBEUK

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Berging/Vergaderruimte

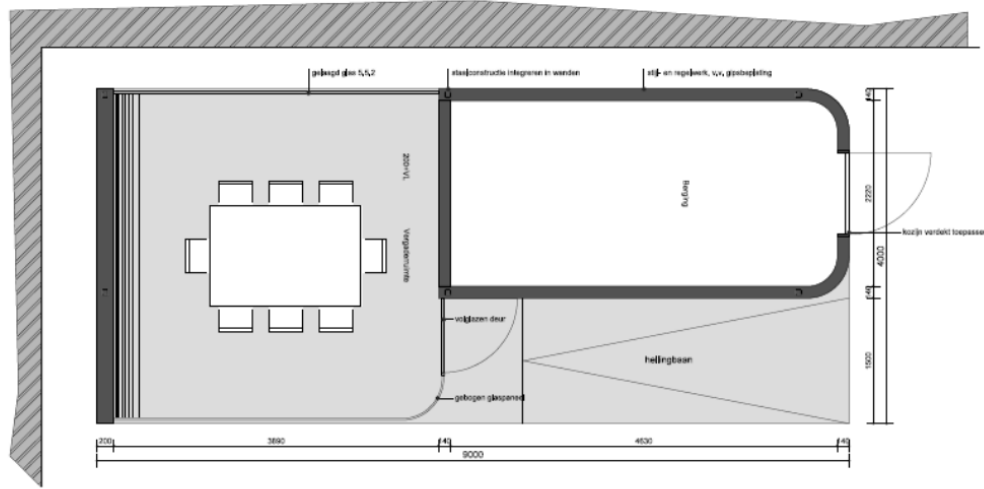

IMPRESSIE TORENKAST ZUIDBEUK

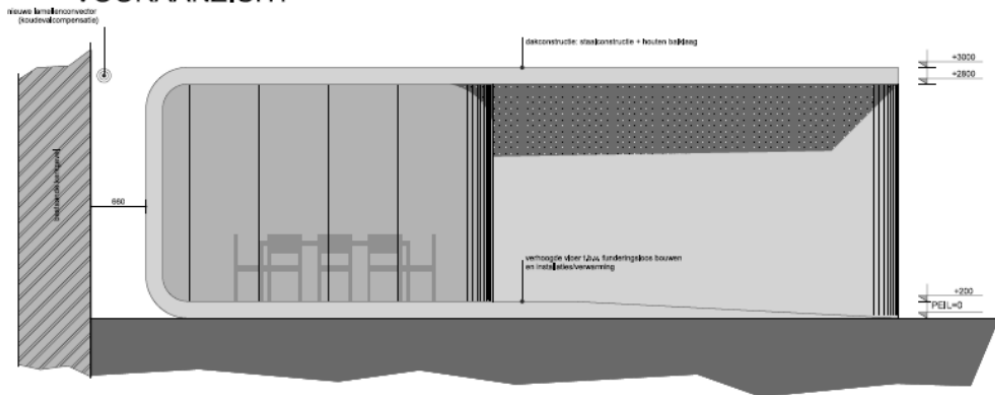
4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Berging/Vergaderruimte

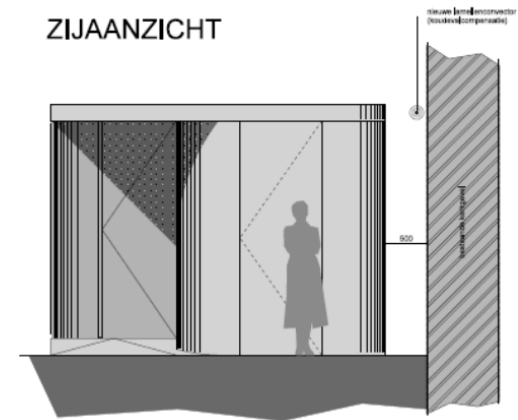
PLATTEGROND

VOORAANZICHT

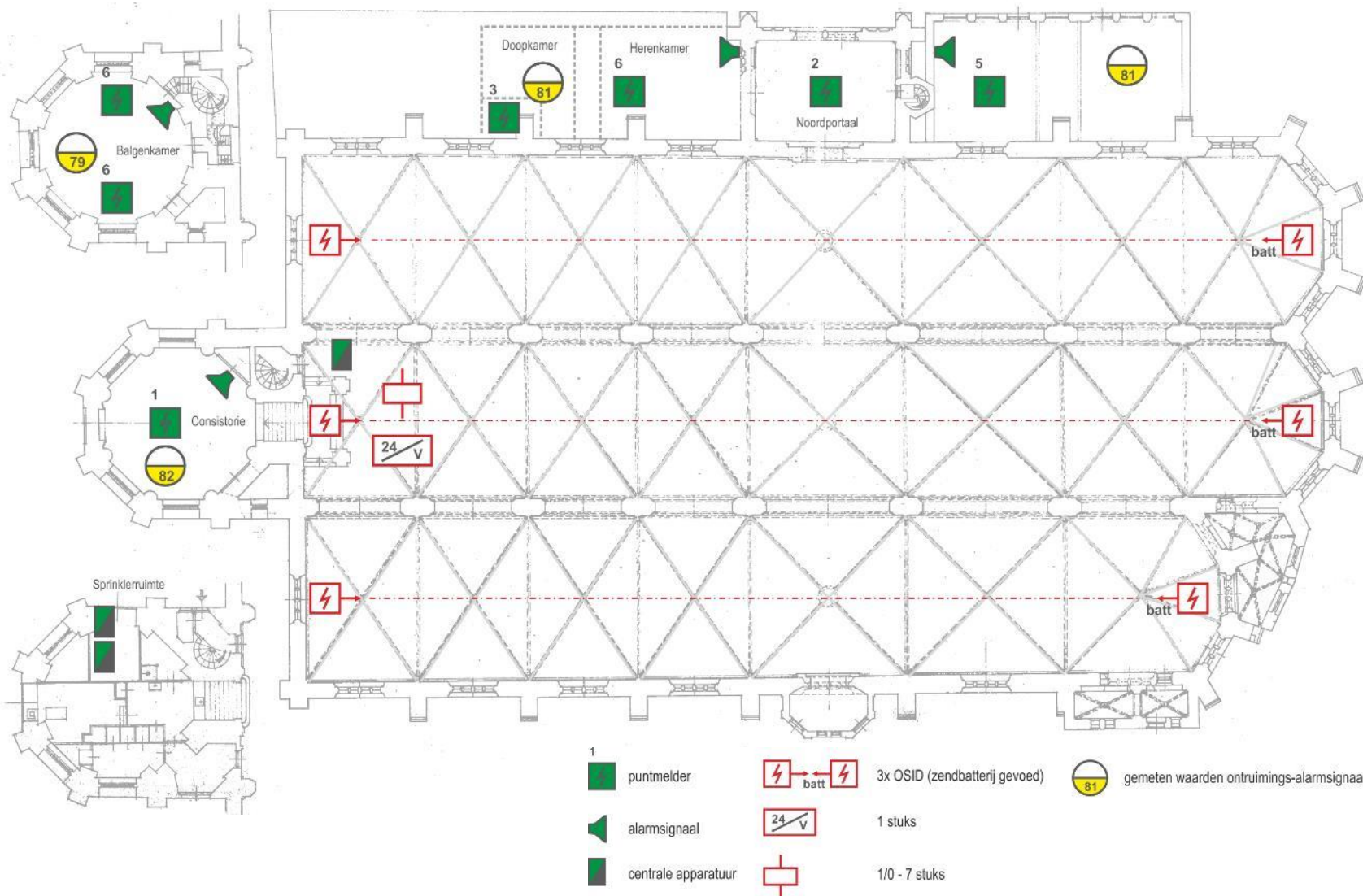
ZIJAAANZICHT

OVERZICHTSTEKENING TORENKASTEN

5. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONONEEL GEBRUIK

A: Maatregelen t.b.v. basale brandveiligheid

Toelichting

De brandsignalering van de bestaande sprinklerinstallatie is gedateerd en komt daarom te vervallen. In de kappen wordt daarom een nieuwe signaleringsinstallatie aangebracht d.m.v. beams: een infrarood rookdetectiesysteem. In de nevenruimten waar nog geen of verouderde puntbrandmelders aanwezig zijn worden deze nieuw aangebracht of vernieuwd.

6. BIJLAGEN

A: Technische tekeningen d.d. 02.06.2017

- BT-01 Plattegronden, bestaande toestand
- VO-01 Plattegronden, nieuwe toestand
- VO-02 Overzichtstekening sanitairkelder, nieuwe toestand
- VO-03 Overzichtstekening vergaderruimten & bergingen + detail verlichting
- VO-04 Overzichtstekening noordportaal
- VO-05 Overzichtstekening zuidportaal

B: Kostenraming

- Kostenraming onderdelen o.b.v. VO 02.06.2017
 - Offerte Vermeulen lichtarchitectuur (onderdeel 3.a)
 - Offerte Chubb brandbeveiliging kappen (onderdeel 5.a)